

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Gabriely Bašné a soudců Mgr. Kateřiny Kozákové a Mgr. Ondřeje Hrabce ve věci

žalobkyně: ČERNĚVESKÝ HÁJ s.r.o., IČ: 26097796
se sídlem Papírenská 942/11, České Budějovice
zastoupená Mgr. Janem Hoškem, advokátem
se sídlem Sokolovská 980, Strakonice

proti
žalovanému: Ministerstvo životního prostředí
se sídlem Vršovická 1442/65, 110 00 Praha 10

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 10. 2019, č. j. MZP/2019/510/1403,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 10. 2019, č. j. MZP/2019/510/1403, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši **9 800 Kč** k rukám jejího zástupce Mgr. Jana Hoška, advokáta, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Česká inspekce životního prostředí, Oblastní inspektorát České Budějovice (dále „prvoinstanční správní orgán“ nebo „ČIŽP“) rozhodnutím ze dne 15. 8. 2019, č. j. ČIŽP/42/2019/5407, uznala žalobkyni vinnou ze spáchání přestupku podle § 88 odst. 1 písm. c) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v rozhodném znění (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“), spočívající v tom, že v únoru 2018 prostřednictvím dalších osob ořezem větví poškodila 7 ks dřevin (dubů) rostoucích na pozemku p. č. XA, k. ú. L., a 31 ks dřevin (15 ks dubů a 16 ks lip) rostoucích na pozemku p. č. XB, k. ú. L. U těchto dřevin byly vytvořeny řezné rány o rozměrech 20 cm až 85 cm, čímž porušila povinnost stanovenou v § 7 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Za to žalobkyni uložila pokutu ve výši 175 000 Kč a povinnost uhradit náklady správního řízení ve výši 1 000 Kč. Žalovaný následně podané odvolání žalobou napadeným rozhodnutím zamítl a rozhodnutí prvoinstančního správního orgánu potvrdil.
2. Podstatnou okolností pro udělení pokuty a určení osoby pachatele bylo zjištění prvoinstančního správního orgánu, že z předmětných dřevin byly odstraněny až na výjimky pouze větve směřující výhradně nad okraje zemědělských pozemků p. č. XC a XD, které byly v šířce cca do 4 m podél linií ořezaných dřevin neobhospodařované. Tyto zemědělské pozemky užívá žalobkyně. U všech dřevin, které jsou předmětem tohoto řízení, byly zjištěny řezné rány po odstranění kosterních větví s velikostí přesahující 20 cm (u většiny i výrazně větší). Vedle přílišné velikosti řezných ran ČIŽP zaznamenala minimálně u 23 ks dřevin špatnou techniku řezu se vznikem poranění, znemožňujících nebo zpomalujících hojení ran – např. zátrhy, „lízance“, řez v těsné blízkosti tlakového větvení (stromy č. 1, 3, 4, 6 – 9, 11 – 13, 15, 20, 22, 25, 26, 28, 29, 31, 32, 34, 35, 36). V jednom případě byl odstraněn terminální výhon (strom č. 7). Vzhledem k tomu, že u předmětných dřevin byly odstraněny významné kosterní větve ve spodních částech korun, došlo ke zvýšení jejich těžiště a tím se zhoršila jejich schopnost odolávat větru. Důsledkem výše popsaných zásahů bude zhoršení zdravotního stavu předmětných dřevin a snížení jejich životnosti. Tímto řezem byly negativně ovlivněny i společenské funkce dotčených dřevin, když došlo k narušení přirozené architektury jejich korun, a tak i ke snížení jejich estetické hodnoty. Estetické hledisko spolu s krajinotvorným významem je v řešeném případě o to významnější, že 31 dubů a lip je součástí čtyřřadého stromořadí, tvořícího významnou krajinnou osu Krajinné památkové zóny Libějovicko – Lomecko. V případě dřevin nacházejících se na pozemku p. č. XA došlo k ořezu bez souhlasu jejich vlastníka.
3. Při určení žalobkyně jako pachatele ve smyslu § 20 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále „přestupkový zákon“) za provedení zásah prvoinstanční správní orgán vycházel z úvahy, že ořez byl proveden na dřevinách, které jsou součástí vnějších linií čtyřřadého stromořadí L. alej (pozemek p. č. XB je vlastněný fyzickými osobami J. J. a M. J. a pozemek p. č. XE, na kterém byl ořez rovněž prováděn, ale z důvodu, že jde o lesní pozemek, není ve výroku prvoinstančního rozhodnutí zařazen, neboť na něj ust. § 88 odst. 1 písm. c) přestupkového zákona nedopadá, je ve vlastnictví České republiky s příslušností hospodaření LČR) a na dřevinách v kolmé linii navazující na L. alej v blízkosti rybníka Nový nad alejí (pozemek p. č. XC je ve vlastnictví České republiky s příslušností hospodaření Státního pozemkového úřadu). Způsob provedení ořezu vypovídá o tom, že byl proveden za účelem využití navazujících zemědělsky obhospodařovaných pozemků par. č. XC a XD, které jsou v užívání

žalobkyně. Ačkoli žalobkyně prostřednictvím svého jednatele pana J., odpovědnost za ořez od počátku odmítá, myšlenka odpovědnosti dalších osob, které by bez zadání a vědomí společnosti (a pouze k jejímu prospěchu) prováděly několika denní ořez větví v až 10 m výšce, je nereálná. Ze svědeckých výpovědí (Ing. N., pan K., pan P.) vyplývá, že ořez prováděly osoby, kterým byla tato práce zadána jednatelem obviněné panem J. Dále došlo k telefonickému hovoru zástupce Lesů ČR (svědek Ing. N.) s jednatelem panem J., při kterém svědek vyjádřil nesouhlas s prováděním ořezu. Jednatel pan J. se během tohoto telefonátu proti spojitosti ořezu s jeho osobou neohradil a uvedl, „že si to vyřídí“. Další svědek (p. P.) byl jednatelem panem J. přímo vyslán na místo, aby plošinou zvedal další osoby, které budou provádět ořez. Výsledky těchto osob nemá prvoinstanční správní orgán důvod považovat za nevěrohodné. Oproti tomu vyjádření žalobkyně, prostřednictvím pana J., vykazují zjevné rozpory a nepravdivé informace, když v námitce ze dne 13. 7. 2018 tvrdila, že se o ořezu stromů dozvěděla až ze záznamu o úkonech ČIŽP (tedy několik měsíců po provedeném ořezu), z vyjádření ze dne 13. 6. 2019 ale vyplývá, že společnost připouští, že pan J. vyslal na místo plošinu ke zvedání osob a ořezu větví. Žalobkyně obhospodařuje výše uvedené pozemky, které jsou jejím základním prostředkem k zemědělské činnosti a dosažení zisku. Zvětšení obhospodařované plochy pozemků p. č. XB a XA odstraněním dřevin nebo jejich částí je v přímém zájmu žalobkyně, která tím zvětší pěstební plochu, výnosy a zvýší svůj příjem zemědělských dotací z těchto pozemků. Na základě tohoto zjištění prvoinstanční správní orgán dospěl k závěru, že jednání osob, které provedly ořez 38 ks dřevin na pozemcích p. č. XB a XA je přičitatelné žalobkyni. Prvoinstanční orgán vysvětlil důvody, pro které nebylo důležité zjistit totožnost konkrétních fyzických osob, které ořez provedly tím, že ze svědeckých výpovědí vyplynulo, že tyto osoby byly na místo provedení práce vyslány panem J., který je jednatelem žalobkyně, a který k tomu poskytl techniku.

4. Prvoinstanční orgán se ve svém odůvodnění věnoval též stanovení výše pokuty, jelikož však tato otázka není dle podaných žalobních námitek předmětem přezkumu zdejším soudem, soud pro stručnost odkazuje na odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí, str. 7, 8.
5. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí zopakoval skutkové závěry prvoinstančního správního orgánu, zkonstatoval, že rozhodnutí splňuje požadavky kladené § 68 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), a je tedy přezkoumatelné, ztotožnil se s právním posouzením věci co do zjištěného porušení zákona o ochraně přírody a krajiny, výše uložené pokuty i osoby odpovědné za toto porušení. Žalovaný se ve svém odůvodnění blíže věnoval jednotlivým provedeným důkazům, když za jedinou konkrétní odvolací námitku považoval námitku, že odsuzující výrok byl vynesena bez jediného relevantního důkazu. Důkladně tak zopakoval, jaké jednotlivé důkazy byly v řízení před prvoinstančním správním orgánem provedeny a jaké závěry z nich vyplynuly. Závěrem se pak ztotožnil s hodnocením důkazů provedeným prvoinstančním správním orgánem, soud v tomto směru pro stručnost odkazuje na str. 2 až 4 odůvodnění napadeného rozhodnutí, ze kterého vyplývá, jakými úvahami se žalovaný při posuzování dané věci řídil.
6. Žalovaný uvedl, že v rámci správního řízení není rozporována samotná činnost, tj. provedení ořezu, ani její následky, tj. poškození stromů, ale pouze to, kdo činnost provedl, resp. zadal provést. Přitom poukázal na § 88 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny, s tím, že odpovědnost za tento přestupek má objektivní charakter.

Žalobkyně v odvolání namítla, že odsuzující výrok byl vynesena bez jediného relevantního důkazu. Z předloženého spisu nic takového nevyplývá. Důkazy provedené ke zjištění odpovědného subjektu nejsou ve vzájemném rozporu. Vyplývá z nich, že pracovníky provádějící ořezy vyslal na místo sám pan J. Pan J. je jediným jednatelem i jediným společníkem žalobkyně. Na základě uvedeného žalovaný, shodně jako prvoinstanční správní orgán, dovedl, že pachatelem přestupku je žalobkyně, a to podle § 20 přestupkového zákona. Pan J., jako jednatel žalobkyně, vyslal pracovníky, aby provedli ořez dřevin v L. aleji. Tento ořez byl proveden v zájmu žalobkyně, která na k aleji přilehlých pozemcích zemědělsky hospodáří. Žalobkyně na svou obranu vnesla pouze obecné námitky a výpovědi svědků nijak nevyvrátila. I když žalobkyně odmítá svou účast na jednání, žádnou věrohodnou verzi toho, jak k ořezům došlo, nepředložila. Je to přitom jediné žalobkyně, kdo měl na provedeném ořezu zájem.

7. Závěrem se žalovaný vyjádřil ke kritériím pro určení výměry a druhu trestu stanovených v § 37 přestupkového zákona. Jelikož ani tato otázka není předmětem žalobních námitek, soud se jí blíže nezabýval, přičemž pro stručnost odkazuje na str. 7 až 9 napadeného rozhodnutí.

II. Obsah žaloby a vyjádření žalované

8. Žalobkyně v obecné rovině prvoinstančnímu i napadenému rozhodnutí vytýká, že jsou nezákonná, tvrdí, že jimi a v řízeních jim předcházejících byla zkrácena na svých právech, dále že zjištění skutkového stavu, z něhož napadená správní rozhodnutí vycházejí, jsou nesprávná a nedostačující pro posouzení věci, a konečně tvrdí, že žalovaný správní orgán po právní stránce věc nesprávně posoudil.
9. Tyto námitky v dalších pasážích žaloby konkretizuje a rozvíjí tak, že v žalobě namítá následující rozpory či nedostatky ve zjištění učiněných správními orgány obou stupňů a tedy i nesprávné právní posouzení osoby pachatele přestupku:
 - (i) ač došlo k ořezu dřevin mimo jiné na pozemcích fyzických osob bývalých manželů J., správní orgány obou stupňů dovozují odpovědnost právnické osoby - žalobkyně, jejímž je J. J. jediným společníkem a jednatelem; tento závěr není nikterak zdůvodněn, logicky jej ani odůvodnit nelze;
 - (ii) pokud správní orgány obou stupňů skutkově zjistily, že ořez stromů zadal J. J., nemůže být za přestupek postihována právnická osoba - žalobkyně pouze z titulu, že J. J. je jejím jediným společníkem a jednatelem;
 - (iii) svědek P. byl zaměstnancem fyzické osoby podnikající pod obchodním jménem J. J. D. s IČ: X, nikoli obchodní korporace - žalobkyně, byť stejná fyzická osoba, pan J. J., je jejím jednatelem a jediným společníkem. Tato skutečnost vyplývá z výpovědi svědka P. i z výpovědi svědka K., který vypověděl, že svědka P. vyslal za účelem ořezu stromů J. J., a nikoli žalobkyně. Tato skutečnost vyplývá i z listinného důkazu, který žalobkyně přikládá v příloze k žalobě - pracovní smlouvy ze dne 1. 10. 2001.
 - (iv) výpověď svědka P. je nevěrohodná, žalobkyně nicméně blíže netvrdí, z jakého důvodu by tomu tak mělo být; dále uvádí, že nezpochybnitelné jsou listinné důkazy;
 - (v) správní orgány obou stupňů si značně odporují, pokud v odůvodnění svých rozhodnutí uzavírají, že svého zaměstnance za účelem ořezu větví vyslal J. J., nikoli

J. J. jakožto jednatel žalobkyně, přesto je jako obviněný označena tato obchodní korporace.

10. Žalobkyně uzavírá, že z žádného z důkazů provedených správními orgány nevyplývá, že by v rámci přestupkového jednání kladeného žalobkyni za vinu pan J. J., který je zároveň fyzickou osobou podnikající, jednal za žalobkyni, zcela snadno si totiž lze představit, že jednal sám za sebe jako fyzická osoba, tím spíše, pokud vyslaný zaměstnanec nebyl zaměstnancem žalobkyně, ale naopak J. J. - fyzické osoby podnikatele. Tímto zcela zásadním rozporem se ani jeden ze správních orgánů vůbec nezabýval, jistě proto, že by nebyl schopen najít logické odůvodnění, proč je vinným z přestupku právnická osoba - žalobkyně, ač, pokud by měl být již někdo obviněn, je jím J. J. - fyzická osoba, podnikatel.
11. Žalobkyně proto požaduje napadené rozhodnutí zrušit, a spolu s ním i rozhodnutí prvoinstančního správního orgánu a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení.
12. Ve vyjádření k podané žalobě žalovaná rekapituluje obsah žalobních námitek a uvádí, že jediná konkrétní námitka se vztahuje k tomu, že přestupkové řízení bylo vedeno s nesprávným subjektem. K dílčím námitkám shrnutým v odst. 9 body pod písm. (i), (ii) odkazuje na str. 6 až 7 napadeného rozhodnutí a str. 5 až 6 prvoinstančního rozhodnutí. K tomu doplňuje, že prvoinstanční správní orgán vyhodnotil jako pachatele přestupku žalobkyni z důvodu, že obhospodařuje pozemky, nad které zasahovaly ořezané větve, což bylo zjištěno z veřejného registru půdy (LPIS). Žalovaný si tyto skutečnosti ověřil a dospěl k závěru, že existovala zřejmá souvislost mezi žalobkyní jako subjektem hospodařícím na pozemcích, nad které zasahovaly větve stromů a komplikovaly obhospodařování pozemků, a mezi osobou pana J., kterého zmiňovali svědci v souvislosti s provedeným ořezem, a který je jednatelem žalobkyně. Důvodem nemohla být možnost uložit vyšší sankci, jak spekuluje žalobkyně, neboť výše pokuty je právnické osobě i fyzické osobě podnikající ukládána dle téhož ustanovení zákona se stejnou horní hranicí zákonné sazby a dle stejných kritérií stanovených přestupkovým zákonem. K písm. (iii) žalovaný uvádí, že pan J. se správními orgány nespolupracoval, pracovní smlouvu k důkazu nepředložil. S tímto tvrzením přišla žalobkyně až v jejím vyjádření ze dne 13. 6. 2019, po provedené výpovědi pana P. Pan P. přitom vypověděl, že jeho zaměstnavatelem je společnost Dřevotrans. Žalovaný v rámci odvolacího přezkumu prvoinstančního rozhodnutí ověřoval v systému ARES Ministerstva financí ČR (<https://wwwinfo.mfcr.cz/ares/>) existenci takového subjektu jako je společnost Dřevotrans, popř. DŘEVOTRANS, a takovou společnost nenalezl. Nalezl pouze společnost Dřevo - Trans s.r.o. (IČ: 25265113), ve které pan J. nefiguruje. Svědkem uváděný subjekt tedy nebyl nalezen. Z jeho výpovědi však bylo zřejmé, že mu práci zadal pan J.J. K námitce pod písm. (iv) má žalovaný za to, že jde o účelovou námitku obecného charakteru, „nezpochybnitelné“ důkazy žalovaný nikdy neviděl, proto se k nim ani nemůže vyjádřit. K poslední námitce ad (v) žalovaný uvedl, že žalobkyně se správními orgány příliš nespolupracovala, její vyjádření byla rozporná a tudíž nevěrohodná, přičemž v argumentaci se shoduje s odůvodněním prvoinstančního i napadeného rozhodnutí. Žalovaný uzavírá, že poškození dřevin bylo řádně zdokumentováno a popsáno. Zásahy do dřevin byly takového charakteru, že šlo o nedovolené poškození dřevin s následkem zhoršení zdravotního stavu a životnosti dřevin. Bylo prokázáno, že iniciátorem ořezů byl pan J. J. Byl to on, kdo poslal na místo pracovníky, aby dřeviny ořezali. Osoba pana J. je úzce spojena s žalobkyní. Žalobkyně

byla jediným subjektem, který měl motivaci ořezy provést, činnost byla provedena v jejím zájmu.

III. Posouzení žaloby

13. Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) v souladu s § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobkyní vymezených námitek, vycházel při tom v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného a shledal, že žaloba je důvodná.
14. O věci rozhodl bez jednání, jelikož s takovým postupem žalobkyně i žalovaný vyjádřili souhlas, resp. nevyjádřili nesouhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Soud si je vědom toho, že žalobkyně v žalobě požadovala provést listinné důkazy, které se dílem nacházejí ve správním spisu, který si soud vyžádal (prvoinstanční rozhodnutí, napadené rozhodnutí), dílem jde o nové důkazy, které netvoří součást správního spisu, které však žalobkyně do spisu soudu nedoložila (pracovní smlouva pana J. P.). Soud postupoval podle rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 2. 2016, č. j. 7 As 93/2014 – 48, jehož právní věta zní: „*[n]avrhně-li účastník v řízení o žalobě provedení důkazů před správním soudem dle § 71 odst. 1 písm. e) s. ř. s., nelze takový návrh považovat za nesouhlas s rozhodnutím bez jednání ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s.*“; soud tedy v případě, kdy účastníci souhlasí s rozhodnutím ve věci bez nařízení ústního jednání, nemá automaticky, i když účastníci navrhnou provedení důkazů v podáních, dovozovat jejich vůli ke konání ústního jednání, ale pokud soud nehodlá vyhovět návrhům účastníka na provedení důkazů pak: „*... v rozhodnutí meritorním je povinen vysvětlit a odůvodnit, proč důkazním návrhům nevyhověl.*“ Důkazy, které jsou součástí spisového materiálu, soud neprovedl, neboť při přezkumu zákonnosti rozhodnutí žalovaného vychází ze správního spisu, přičemž správním spisem se dokazování neprovádí (rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 9 Afs 8/2008 - 117 ze dne 29. 1. 2009, č. 2383/2011 Sb. NSS). Důkaz pracovní smlouvou pak neprovedl zejména s ohledem na právní posouzení věci, když žalobu shledal důvodnou a žalovanému uložil, aby tento důkaz provedl společně s ostatními důkazy, které si v novém řízení vyžádá.
15. Podstatou projednávaného sporu jsou námitky žalobkyně proti závěru žalovaného, že žalobkyně se dopustila přestupku tím, že podle § 88 odst. 1 písm. c) poškodila dřevinu nebo skupinu dřevin rostoucích mimo les.
16. Ze správního spisu soud zjistil tyto podstatné skutečnosti:
17. ČIŽP dne 28. 3. 2018 provedla místní šetření a zjistila poškození 38 ks dřevin na pozemcích p. č. XB a XA, k. ú. L., a dalších dřevin na pozemku p. č. XE, které jsou součástí tzv. L. aleje, a které uvedla v tabulce pořízené z tohoto šetření. Dále ČIŽP provedla dne 18. 6. 2018 kontrolu u žalobkyně, přítomen za žalobkyni byl pan J. J. Z této kontroly ČIŽP sepsala zápis, v němž uvedla, že odstraněny byly až na výjimky pouze větve směřující výhradně nad okraje zemědělských pozemků p. č. XC a XD v k. ú. L. Tyto okraje pozemků jsou v šířce cca do 4 m podél linií ořezaných dřevin neobhospodařované. S ohledem na tento způsob provedení ořezu má ČIŽP za to, že za ořez je odpovědná žalobkyně, která je uživatelem těchto zemědělských pozemků. Vzhledem k výšce 3 až 9 m, ve které byl proveden ořez, musela být použita k ořezu vysokozdvížná plošina nebo podobné zařízení. Jednatel žalobkyně popírá, že by ořez

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

žalobkyně provedla či zadala. K námitkám jednatele proti zápisu z kontroly, ČIŽP požádala zástupce vlastníka stromů na pozemku p. č. XE, Lesy ČR, o podání vysvětlení. Lesy ČR dne 30. 10. 2018 písemně sdělily, že mají právo hospodaření k L. aleji na p. č. XE v k. ú. L. a veškeré zásahy v této aleji provádějí Lesy ČR, LS Vodňany, v úzké spolupráci s ORP Vodňany a Památkovým ústavem v Českých Budějovicích. K žádosti o podání vysvětlení, Lesní správce LS Vodňany, Ing. N., uvedl, že na ořez větví byl dotazován Ing. H. z ORP Vodňany, proto pověřil revírníka, pana K., aby do aleje neprodleně zajel. Revírník ve vyjádření popsal, že se setkal s dvěma muži, kteří motorovou pilou s pomocí traktoru ořezávali větve právě na parcele s právem hospodaření Lesů ČR. Ti sdělili, že jim ořez zadal pan J. Pan K. upozornil oba pracovníky, že ořezávají chráněnou alej bez povolení vlastníka a vyzval je k ukončení prací a k odjezdu. Pan J. během téhož dne pana K. kontaktoval a dotazoval se na situaci kolem ukončení ořezu větví. Jelikož p. J., jako zástupce žalobkyně, tato tvrzení odmítal s tím, že žádné takové pracovníky nemá, žádný z jeho pracovníků ořez neprováděl, žádnému nic nenařizoval a s žádným pracovníkem z Lesů ČR nehovořil, ČIŽP telefonicky kontaktovala Ing. H., vedoucího odboru životního prostředí Městského úřadu Vodňany, s dotazem, zda počátkem roku 2018 telefonoval Ing. N. kvůli ořezu větví v L. aleji. Ing. H. potvrdil, že se dotázal na ořez větví v L. aleji, neboť si byl vědom, že část aleje je ve vlastnictví Lesů ČR. Pan N. mu sdělil, že Lesy ČR žádný zásah v té době neprováděly. V rámci následně zahájeného správního řízení prvoinstanční správní orgán vyslechl tři svědky, zaměstnance Lesů ČR, Ing. N. a pana K., a dále pana J. P. Ing. N. zopakoval vyjádření, které poskytl ČIŽP již před tím písemně. Pan K. popsal, že projel celou alej a našel dva lidi, kteří ořezávali větve. Zeptal se, proč tam jsou a proč to dělají, že stromy nejsou jejich. Oni odpověděli, že „*dělají pod J.*“, který je tam ráno poslal. Sdělil také, že volal panu J., že tam provádí těžbu a že to nemá povolené. Pan J. mu řekl, že si „*věc vyřídí*“. Pan K. osoby neznal a jejich totožnost nezjišťoval. Pan P. vypověděl, že do L. aleje byl vyslán zaměstnavatelem, aby s plošinou zvedal další pracovníky, kteří ořezávali větve. Jeho zaměstnavatelem byl pan J. J. a společnost Dřevotrans. Jeho úkolem bylo jet na místo a zvedat plošinou lidi, kteří tam budou s pilami řezat stromy. Ořez prováděly tři osoby, které nezná. Žalobkyně k uvedenému sdělila, že pan P. nebyl její zaměstnanec, ale zaměstnanec pana J. a společnost nemá nic společného s vysláním techniky za účelem ořezu větví. J. J. jako podnikající fyzická osoba vyslal na místo plošinu a svého zaměstnance na objednávku neznámých osob, které provedly ořez větví a jejichž totožnost správní orgán nezjistil.

18. Při právním posouzení věci soud vyšel z následující právní úpravy:
19. Podle ust. § 7 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny jsou dřeviny chráněny podle tohoto ustanovení před poškozováním a ničením, pokud se na ně nevztahuje ochrana přísnější (§ 46 a 48) nebo ochrana podle zvláštních předpisů.
20. Podle § 2 vyhlášky č. 189/2013 Sb., ve znění vyhl. č. 222/2014 Sb. se stanoví pojem "nedovolené zásahy do dřevin, které jsou v rozporu s požadavky na jejich ochranu", kterým se rozumí "zásahy vyvolávající poškozování nebo ničení dřevin, které způsobí podstatné nebo trvalé snížení jejich ekologických nebo společenských funkcí nebo bezprostředně či následně způsobí jejich odumření. O nedovolený zásah se nejedná, pokud je prováděn za účelem zachování nebo zlepšení některé z funkcí dřeviny, v rámci péče o zvláště chráněný druh rostliny nebo živočicha anebo pokud je prováděn v souladu s plánem péče o zvláště chráněné území".

21. Podle ust. § 88 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí přestupku tím, že poškodí nebo zničí bez povolení dřevinu nebo skupinu dřevin rostoucích mimo les.
22. Podle ust. § 88 odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny lze za přestupek uložit pokutu do 1.000.000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1.
23. Předmětem sporu v posuzované věci je zjištění osoby odpovědné za přestupek spočívající v poškození 31 ks stromů na pozemku p. č. XB v L. aleji a 7 ks stromů na pozemku p. č. XA, ke kterému došlo v blíže nezjištěném období od ledna do března 2018 a při kterém došlo k poškození těchto dřevin rostoucích mimo les.
24. Z důkazů provedených prvoinstančním správním orgánem vyplynulo, že samotný ořez prováděly tři osoby, jejichž totožnost nebyla správním orgánem zjištěna. Ořezu se zúčastnila ještě další osoba, a to svědek pan P., který uvedl, že na místo samé dopravil vysokozdviznou plošinu, neboť ořez byl prováděn i ve výšce několika metrů nad zemí. Svědek P. dále uvedl, že jej vyslal jeho zaměstnavatel, kterým je pan J. J. a společnost Dřevostav. Všichni svědci potvrdili, že ořez byl prováděn na základě pokynu pana J., z jejich výpovědí není nicméně zřejmé, zda pokyn zadával pan J. jako fyzická osoba podnikající či pan J. jako jednatel žalobkyně. Z registru ekonomických subjektů (veřejně přístupný na internetu na webové adrese https://wwwinfo.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz) totiž vyplývá, že pan J. J. byl v předmětném období osobou podnikající pod IČ: XA a rovněž pod IČ: XB. Z výpisu z obchodního rejstříku (rovněž veřejně přístupný na internetových stránkách ministerstva spravedlnosti, www.justice.cz) pak vyplývá, že v rozhodném období byl shodný pan J. J. jediným společníkem a jediným jednatelem žalobkyně. Ve správním řízení bylo dále zjištěno, že vlastníky pozemků, na nichž se předmětné dřeviny nacházejí, byli v rozhodném období manželé J. J. a M. J. (pozemek p. č. XB) a Česká republika (pozemek p. č. XA a p. č. XE). Uživatelem přilehlých zemědělských pozemků p. č. XC a XD byla žalobkyně. Žalobkyně prostřednictvím svého jednatele, pan J. J., od počátku správního řízení popírá, že by ořez větví provedla či zadala.
25. Podle citovaného ust. § 88 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny je pachatelem přestupku právnická osoba nebo fyzická osoba podnikající, která poškodí nebo bez povolení zničí dřevinu nebo skupinu dřevin rostoucích mimo les. Samotný pojem přestupku je definován v § 5 přestupkového zákona jako společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.
26. Základním předpokladem pro uložení sankce za citovaný přestupek je tedy existence protiprávního jednání právnické osoby nebo fyzické osoby podnikající, uvedený škodlivý následek - nepovolené poškození nebo zničení dřevin nebo skupiny dřevin rostoucích mimo les - a příčinná souvislost mezi jednáním a následkem.
27. Podle § 11 odst. 2 přestupkového zákona byl-li přestupek spáchán společným jednáním dvou nebo více osob, z nichž alespoň jedna je právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba, odpovídá každá z nich, jako by přestupek spáchala sama. Důvodová zpráva k přestupkovému zákonu k tomuto ustanovení uvádí: „Dále je upraveno spolupachatelství dvou nebo více osob, z nichž alespoň jedna je osoba právnická nebo podnikající fyzická osoba. Vzhledem k tomu, že u právnické a podnikající fyzické osoby se odpovědnost za přestupek posuzuje bez ohledu na zavinění, nebude se úmysl zkoumat ani v případě spolupachatelství těchto osob. To, že přestupek byl spáchán společným jednáním, resp. se společným cílem

vedoucím ke spáchání přestupku společným jednáním, se tak bude v případě právnických a podnikajících fyzických osob dokazovat jen nepřímou z okolností objektivní povahy.“

28. Odpovědnost právnické osoby za přestupek je upravena v § 20 přestupkového zákona. Podle § 20 odst. 1 přestupkového zákona je právnická osoba pachatelem, jestliže k naplnění znaků přestupku došlo jednáním fyzické osoby, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě a která porušila právní povinnost uloženou právnické osobě, a to při činnosti právnické osoby, v přímé souvislosti s činností právnické osoby nebo ku prospěchu právnické osoby nebo v jejím zájmu; za porušení právní povinnosti uložené právnické osobě se považuje též porušení právní povinnosti uložené organizační složce nebo jinému útvaru, který je součástí právnické osoby.
29. Odpovědnost podnikající fyzické osoby je upravena v § 22 přestupkového zákona. Podle § 22 odst. 1 přestupkového zákona platí, že podnikající fyzická osoba je pachatelem, jestliže k naplnění znaků přestupku došlo při jejím podnikání nebo v přímé souvislosti s ním a podnikající fyzická osoba svým jednáním porušila právní povinnost, která je uložena podnikající fyzické osobě nebo fyzické osobě. Podle odst. 2 je podnikající fyzická osoba pachatelem též v případě, jestliže k naplnění znaků přestupku došlo jednáním fyzické osoby, která se za účelem posuzování odpovědnosti podnikající fyzické osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné podnikající fyzické osobě, a která při podnikání osoby, ve vztahu ke které se považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné podnikající fyzické osobě, nebo v přímé souvislosti s ním anebo ku prospěchu této podnikající fyzické osoby nebo v jejím zájmu porušila právní povinnost, která je uložena podnikající fyzické osobě nebo fyzické osobě. Konečně, podle odst. 3 za osobu, jejíž jednání je přičitatelné podnikající fyzické osobě, se za účelem posuzování odpovědnosti podnikající fyzické osoby za přestupek považuje
- a) zaměstnanec nebo osoba v obdobném postavení při plnění úkolů vyplývajících z tohoto postavení,
 - b) fyzická osoba, která plní úkoly podnikající fyzické osoby,
 - c) fyzická osoba, kterou podnikající fyzická osoba používá při své činnosti, nebo
 - d) fyzická osoba, která za podnikající fyzickou osobu jednala, jestliže podnikající fyzická osoba výsledku takového jednání využila.
30. Odpovědnosti právnické osoby i fyzické osoby podnikající za přestupek jsou založeny na objektivní odpovědnosti s možností liberace a neposuzuje se u nich zavinění.
31. Soudní judikatura (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2011, č. j. 1 As 86/2011 a na něj navazující rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2019, č. j. 7 As 372/2018-45, ze dne 15. 2. 2022, č. j. 10 As 486/2021-53) dovodila, že za určitých okolností lze dovodit odpovědnost za přestupek nejen u osoby, která protiprávní zásah provedla, ale rovněž u osoby, která provedení těchto prací zadala. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 5. 2019, č. j. 7 As 372/2018-40, dovodil, že „*Shora rekapitulovaná judikatura tedy připouští, že za určitých okolností lze dovodit delikttní odpovědnost nejen u osoby, která zákonem neaprobovaný zásah fakticky provedla, ale rovněž u osoby, která jí provedení těchto prací zadala. Podstatnou okolností je zjištění, zda práce fakticky prováděl v plném rozsahu pouze zhotovitel, nebo se zadavatel na jejich provádění rovněž podílel, a to*

řízením či kontrolou, např. udílel pokyny, dohlížel na práce, určoval aktivně jejich místo a rozsah, reguloval termíny a množství práce atd.“

32. Žalovaná svůj závěr o odpovědnosti žalobkyně postavila na skutečnosti, že vyslechnutí svědci potvrdili, že je poslal pan J., pan J. je jednatelem žalobkyně a jedinou osobou, která mohla mít na provedeném ořezu zájem je právě žalobkyně, která užívá přilehlé zemědělské pozemky p. č. XC a XD a která v důsledku tohoto zásahu získá v šířce cca do 4 m podél linií ořezaných dřevin možnost zemědělského využití dosud neobhospodařovaných pozemků.
33. Ve správním řízení se uplatňuje zásada materiální pravdy obsažená v § 3 správního řádu, dle které *nevyplyvá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2*. Tato zásada je v § 50 odst. 3 stejného zákona dále umocněna a zpřísněna pro řízení, ve kterých má být z moci úřední uložena povinnost (typicky řízení o přestupku): *V řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost, je správní orgán povinen i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnost uložena.*
34. Správní orgán je tak povinen postavit *nade vší rozumnou pochybnost*, že se deliktního jednání dopustil právě ten, kdo má být za přestupek postižen. Existuje-li rozumná pochybnost, tj. ne zcela nepravděpodobná možnost, že se deliktního jednání dopustil někdo jiný než obviněný z přestupku, resp. že se skutek vůbec nestal, nelze obviněného za přestupek postihnout. Jinými slovy řečeno, v řízení o přestupku se nelze spokojit s tím, že skutečnost, že se obviněný dopustil přestupku, je pravděpodobnou verzí skutkového stavu (shodně viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2006, č. j. 2 As 46/2005-55, ze dne 27. 6. 2013, č. j. 7 As 145/2012-39, ze dne 9. 10. 2015, č. j. 4 As 206/2015-39, nebo ze dne 23. 11. 2021, č. j. 6 As 329/2020-42).
35. V rozsudku ze dne 24. 5. 2006, sp. zn. 2 As 46/2005, Nejvyšší správní soudu uvedl, že *„důkazní břemeno k prokázání, že deliktního jednání se dopustil obviněný z přestupku, přirozeně nese správní orgán. Obviněnému z přestupku proto k tomu, aby nemohl být za přestupek postižen, postačí, aby o otázce, kdo se deliktního jednání dopustil, vznikla rozumná pochybnost; nemusí se tedy vyvíňovat, tj. prokázat, že se deliktního jednání nedopustil“*.
36. V posuzované věci provedené důkazy poukazují toliko na to, že protiprávního ořezu se dopustily blíže neidentifikované fyzické osoby, které *„dělaly pod J.“* a které jím byly vyslány. Dále se jej účastnil pan P. jako zaměstnanec pana J., fyzické osoby podnikající, tedy nikoli žalobkyně, když pan P. ve své výpovědi na přímý dotaz, kdo je jeho zaměstnavatel uvedl, že *„pan J. J. a společnost Dřevotrans“*, nikoli pak *„Černěveský háj“* či *„pan J. J. a Černěveský háj“*. Způsob provedení ořezu pak poukazuje na žalobkyni jako na osobu, která jediná měla na provedeném ořezu zájem. Sama skutečnost, že určitý subjekt má z přestupkového jednání prospěch, však neznamená, že se jej dopustil. Motivace může být vodítko pro správní orgán, avšak nejedná se o dostatečný důkaz. Z provedených důkazů tak není *nade vší rozumnou pochybnost* zřejmé, zda jednání osob provádějících ořez je ve smyslu § 20 přestupkového zákona přičitatelné žalobkyni či ve smyslu § 22 přestupkového zákona panu J. jako fyzické osobě podnikající. Vyloučeno pak není ani spolupachatelství žalobkyně a pana J. ve smyslu řetězce objednavatelsko – dodavatelských vztahů, jak je připouští i judikatura Nejvyššího správního soudu citovaná v textu výše.

37. Zejména za situace, kdy se v dané věci jevíly správním orgánům od počátku řízení hned dva možné subjekty odpovědné za protiprávní ořez (jak žalobce, jehož jednatelem byl J. J., tak podnikající fyzická osoba J. J.) bylo zcela nezbytné najisto postavit, která konkrétní osoba se přestupku dopustila, případně zda se na něm podílelo více osob, nelze dospět k závěru, že bylo *nade vší rozumnou pochybnost postaveno najisto*, že se deliktního jednání dopustila právě žalobkyně. Ve světle výše citované judikatury proto nebylo možné uznat žalobkyni vinnou ze spáchání přestupku definovaného v § 88 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny na základě důkazů, které správní orgány shromáždily a provedly. Skutečnost, že žalobkyně odmítá svou účast na jednání a žádnou věrohodnou verzi toho, jak k ořezům došlo, nepředložila, je s ohledem zásadu materiální pravdy a na cit. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2006, sp. zn. 2 As 46/2005, bezpředmětná a rozhodně ji nelze hodnotit k tíži žalobce.
38. Rozšířený senát přímo ve vztahu k přezkumu rozhodnutí, jímž byl žalobce uznán vinným z přestupku v usnesení ze dne 2. 5. 2017, č. j. 10 As 24/2015-71, č. 3577/2017 Sb. NSS, uvedl, že *„krajský soud tedy na základě žaloby přezkoumá, zda správní orgány v řízení o přestupku opatřily takovou sadu důkazů, která po provedeném zhodnocení s ohledem na povahu věci sama o sobě s dostatečnou přesvědčivostí vede k závěru, že se obviněný příslušného přestupku (skutku) dopustil, a zároveň neexistují žádné rozumné důvody k pochybám o věrohodnosti a úplnosti skutkových zjištění pro posouzení viny obviněného z přestupku. [...] pokud krajský soud zjistí, že správní orgány v řízení o přestupku nepostupovaly v souladu s požadavkem na zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, bude na něm, aby na základě žalobních tvrzení a navrhaných důkazů pochybnosti o skutkovém stavu sám odstranil. To může v souladu s § 52 a 77 s. ř. s. učinit porovnáním nových tvrzení s důkazy již provedenými v řízení před správními orgány, zopakováním důkazů již provedených nebo provedením důkazů nových, resp. nově navrhaných. Přitom platí, jak bylo uvedeno shora, že smyslem soudního přezkumu ve správním soudnictví není nabrazovat činnost správních orgánů a vyprazdňovat účel správního řízení. Pokud tedy krajský soud dospěje k závěru, že nedostatky ve zjištění skutkového stavu jsou takového rozsahu, že jejich odstranění by znamenalo nahradit činnost správních orgánů, uloží soud tuto povinnost správnímu orgánu (§ 76 odst. 1 písm. b/ s. ř. s.).“*
39. Správní orgány nezjistily dostatečně skutkový stav. Dopustily se tak vady řízení dle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., jelikož skutkový stav, který vzaly za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spisech a vyžaduje rozsáhlé a zásadní doplnění.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

40. Z výše uvedených důvodů městský soud rozhodnutí žalovaného zrušil podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. pro vady řízení spočívající v tom, že skutkový stav, který vzal za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spisech a vyžaduje rozsáhlé a zásadní doplnění. Soud pak neměl důvodu rušit i rozhodnutí prvoinstanční, když doplnění dokazování může učinit i žalovaný.
41. V dalším řízení správní orgány opatří dostatek důkazů, ze kterých budou moci *nade vší rozumnou pochybnost* postavit, že to byla právě žalobkyně, kdo se spáchání přestupku podle § 88 odst. 1) písm. c) dopustil. Správní orgány zejména důsledně vyšetří, zda provedení samotného zásahu bylo přičitatelné žalobkyni nebo panu J. J. jako fyzické osobě podnikající, v tomto směru se vypořádají i s žalobcem tvrzenou (avšak v řízení

nedoloženou) pracovní smlouvou svědka P. Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. jsou správní orgány vázány právním názorem vysloveným soudem zejména v části III. tohoto rozsudku

42. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s. Jelikož měla žalobkyně ve věci plný úspěch, náleží jí náhrada nákladů řízení. Tyto náklady představují náklady na soudní poplatek ve výši 3 000 Kč za podání žaloby a odměnu a náhradu hotových výdajů advokáta. Odměna náleží celkem za dva úkony právní služby, a to převzetí a přípravu zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)] a za návrh ve věci samé (žaloba) ve smyslu § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. Za každý úkon právní služby náleží zástupci žalobkyně mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Celkem tedy činí náhrada nákladů řízení částku 9 800 Kč, kterou je žalovaný povinen uhradit žalobkyni k rukám jejího zástupce. Daň z přidané hodnoty nebyla zástupci žalobkyně přiznána z důvodu, že z veřejně přístupné databáze (https://www.info.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz) soud zjistil, že zástupce žalobkyně není plátcem DPH.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 31.03.2023

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

Mgr. Gabriela Bašná v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem provedla: S. K.